

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*
THE STRATEGY FOR EFFECTIVE ACADEMIC ADMINISTRATION OF
SCHOOLS UNDER BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 1

สมบูรณ์ เทพศรัทธา
Somboon Thepsattha
รัชนิวรรณ อนุตระกูลชัย
Ratchaniwan Anutragulchai
สุรัชชัย อนุตระกูลชัย
Surachai Anutragulchai
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
North Eastern University, Thailand
E-mail: thepsattha1975@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการและ 2) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียน จำนวน 133 โรง ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนรวมทั้งสิ้น 266 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

---

* Received 22 May 2019; Revised 20 October 2019; Accepted 24 October 2019

2. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มี 6 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย 4 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาแนวใหม่ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด

คำสำคัญ: กลยุทธ์, การบริหารงานวิชาการ, ประสิทธิภาพ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current and desirable conditions in the academic administration and 2) to recommend the strategy for effective academic administration of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1. The sample used in this study consisted of 266 school administrators and teachers in 133 schools. The tools used in the study consisted of an interview and questionnaire. The collected data were analyzed by means of using frequency, percentage, mean, standard deviation and PNI_{Modified} index.

The results showed that:

1. The overall state of current conditions in the effective academic administration was at a moderate level with the 3 aspects of educational supervision, educational measurement and evaluation and curriculum and the management of curriculum showed the highest mean scores, while the overall state of desirable conditions in the effective academic administration was at the high level, and the 3 aspects that show a highest mean score included the research study for the development of educational quality, educational quality assurance and curriculum and curriculum management.

2. There are 6 strategies for effective academic administration of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1, i.e. the first strategy for increasing research potential to develop the educational quality which consisted of 3 measures and 6 indicators; the second strategy for adjusting the paradigm of

learning management which consisted of 4 measures and 5 indicators; the third strategy for developing curriculums to be in line with changes which consisted of 4 measures and 5 indicators; the fourth strategy for developing measurement and evaluation of learning outcome which consisted of 4 measures and 5 indicators; the fifth strategy for developing qualified internal quality assurance system which consisted of 3 measures and 3 indicators, the sixth strategy for developing a new and effective educational supervision process which consisted of 4 measures and 4 indicators.

Keywords: Strategy, Academic Administration, Effectiveness

บทนำ

การจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การจัดการศึกษายังมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาให้ตอบสนองกับความต้องการของท้องถิ่น และเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารจากกระทรวงศึกษาธิการและให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการบริหารจัดการ ขณะเดียวกันการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการศึกษาเพื่อก้าวเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องคำนึงถึงในการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษานั้นไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใด หรือการศึกษาในที่แห่งใด ต่างมีจุดมุ่งหมายของการพัฒนาอยู่ที่ “ผู้เรียน” เป็นสำคัญ นั่นคือ จะต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างน้อยใน 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา (cognitive) ด้านทักษะความสามารถ (psychomotor) และด้านความรู้สึกนึกคิด (affective) (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2538) และในปี 2552-2561 ได้มีการประกาศการปฏิรูปการศึกษารอบสองหรือที่เรียกว่าการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดเป้าหมายภายในปี 2561ให้มีการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ได้แก่ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคน สร้างโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา

ในปัจจุบันพบว่า การจัดการศึกษาของประเทศไทยกำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤตอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้เรียน ด้านครูคุณาจารย์และบุคลากร

ทางการศึกษา ในการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับนานาชาติ PISA 2015 มีข้อมูลที่ชี้ชัดว่าการศึกษาของประเทศไทยมีคุณภาพต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ผลการประเมินโดยภาพรวมทั้งสามด้านกลับมีคะแนนลดลง เมื่อเทียบกับ PISA 2012 โดยการอ่านเป็นด้านที่มีคะแนนลดลงมากที่สุดนอกจากนี้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.16 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ 39.79 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 29.61 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ 34.33 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ทำให้มีความจำเป็นในการศึกษา กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ให้สอดคล้องกับยุคการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปและเกิดประสิทธิผลเนื่องจากงานวิชาการของโรงเรียนเป็นหัวใจสำคัญซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่งยั่งยืนและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิชาการเป็นลำดับแรก ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ จึงมุ่งทำการศึกษาวิจัยข้อมูลเชิงประจักษ์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อศึกษาข้อมูลและนำเสนอเป็นกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ครั้งนี้ เป็นระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จากการทบทวนเอกสาร (Document study) แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโดยเลือกแบบเจาะจงจากสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลจำนวน 3 คนจาก 3 โรงเรียน ซึ่งเลือกจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 1 โรงเรียน และขนาดเล็ก 1 โรงเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามประเด็นองค์ประกอบหลัก จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ นักการศึกษา เกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบหลักและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำนวน 266 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1, 2559)

ระยะที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และจัดลำดับความสำคัญของค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์เมตริกซ์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ขั้นที่ 3 การยกร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้ 1) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวิทยฐานะระดับผู้อำนวยการโรงเรียนเชี่ยวชาญ 2) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งมีการบริหารสถานศึกษาที่เป็นเลิศ (Best Practice) 3) เป็น

ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยมระดับประถมศึกษาการประกวดรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) 4) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน 5) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก และ 6) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษา

ขั้นที่ 5 การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เพื่อประเมินความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility)

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการตามระยะของขั้นตอนการวิจัย ซึ่งได้ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขออนุญาตทางสถานศึกษาเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษารองลงมา ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรด้านนิเทศการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนและ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. ความต้องการจำเป็น ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในภาพรวม เท่ากับ 0.37 ด้านที่มี สูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา, ด้านการจัดการเรียนการสอน, ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร, ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา, ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ ด้านการนิเทศการศึกษาเท่ากับ 0.48, 0.39, 0.37, 0.36, 0.35, 0.32

3. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มี 6 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพด้าน

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 ปรับกระบวนการทัศน์การจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย 4 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย 4 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาแนวใหม่ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1. กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีมาตรการ 3 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด จากผลการประเมินกลยุทธ์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$ S.D = 0.51) ทั้งนี้เป็นเพราะการวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้จากปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการศึกษาของยุพา เวียงกมล อัดโดดดรได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ประการหนึ่งที่สำคัญ คือ กลยุทธ์พลิกโฉมการวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วยกลยุทธ์รองที่สำคัญ คือ กลยุทธ์เสริมสร้างเครือข่ายความเข้มแข็งของการวิจัยเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะการมีเครือข่ายทางด้านการวิจัยจะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวางในวงวิชาการ พัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในขณะที่ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เป็นปัจจัยเอื้อโดยมีกลวิธีคือจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เน้นให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยในแต่ละขั้นตอนได้ (ยุพา เวียงกมล อัดโดดดร, 2554)

2. กลยุทธ์ที่ 2 ปรับกระบวนการทัศน์การจัดการเรียนรู้มีมาตรการ 4 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด จากผลการประเมินกลยุทธ์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$ S.D = 0.49) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันต้องอาศัยเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างหลากหลายมาช่วยพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ของครูผู้สอนให้มีความทันสมัย น่าสนใจ ตลอดจนต้องใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก

ห้องเรียนมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดหาหรือจัดให้มีเพียงพอและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาครูให้มีความสามารถในการผลิตและการใช้เทคโนโลยีและยังเป็นการวางแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในอนาคตได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุนีย์ ชัยสุขสังข์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 พบว่า กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียน เอกชนทางเลือกที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) ปฏิรูปการประเมินผลเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 2) ยกกระตบการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนในศตวรรษที่ 21 3) สร้างความเป็นเลิศด้านการพัฒนาทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาครูให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 4) ปรับกระบวนการทศนด้านการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และ 5) ปรับกระบวนการทศนด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (สุนีย์ ชัยสุขสังข์, 2558) และสอดคล้องกับการศึกษาของพูนภัทรา พูลผล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก มีโครงสร้างองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน คือ 1) หลักสูตรที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เชื่อมโยงมิติความสัมพันธ์ภายในตัวตนสู่สังคมรอบตัวและขยายขอบเขตออกไปไกลตัว เป็นการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาความเป็นมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกของผู้เรียน 2) การจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติแบบสืบสวนร่วมมือ (Collaborative Inquiry) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์สลับกับสะท้อนอย่างลึกซึ้งร่วมกัน เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติผ่านการคิดอย่างใคร่ครวญและเรียนรู้ผ่านการเชื่อมโยงเพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏ 3) การนิเทศการเรียนการสอนปฏิบัติทำเป็นกระบวนการตรวจสอบภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารและเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) การวัดและประเมินผล เน้นการวัดผู้เรียนเชิงคุณภาพในประเด็นของความสามารถ ความตั้งใจ (คุณธรรมจริยธรรม) ด้วยรูปแบบการบรรยายพัฒนาการของผู้เรียน สิ่งที่ต้องปรับปรุงและการเตรียมตัวเพื่อการเรียนรู้ในอนาคต และ 5) การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างรู้เท่าทันด้วยการใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าใช้อุปกรณ์ IT ช่วยในการสร้างสรรค์ผลงานและจัดระบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบรายบุคคล (พูนภัทรา พูลผล, 2554)

3. กลยุทธ์ที่ 3 ปรับกระบวนการทศนด้านการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงมีมาตรการ 4 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด จากผลการประเมินกลยุทธ์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$ S.D = 0.52) ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตร

เป็นเสมือนเข็มทิศที่จะชี้ทิศทางการจัดการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ หากสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรโดยการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสม ซึ่งถือเป็นแนวทางแห่งความสำเร็จแรกที่จะนำไปสู่การพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ พัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของต้นตงสุคนธ์ สนิธพานนท์ ได้กล่าวถึงสถานศึกษากับการพัฒนาคุณภาพเยาวชนตามระบบการศึกษา 4.0 ว่า หลักสูตรสถานศึกษาต้องมีความเป็นสากลมากขึ้น นอกจากหลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของหลักสูตรระดับชาติ ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดในหลักสูตร เนื่องจากปัจจุบันนี้รัฐบาลมีนโยบายไปสู่ Thailand 4.0 เน้นขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เน้นการพัฒนาเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และการเน้นภาคบริการมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีรายวิชาใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐและก้าวทันสังคมไทย 4.0 (สุคนธ์ สนิธพานนท์, 2560)

4. กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบทศวรรษการวัดและประเมินผลมีมาตรการ 3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด จากผลการประเมินกลยุทธ์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$ S.D = 0.49) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การดำเนินการจัดการเรียนการสอนทุกระดับหรือประเภทใดก็ตาม จำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผลเพื่อเป็นการตรวจสอบความสำเร็จของการทำงานนั้น ๆ และมีโอกาสความเป็นไปได้สูงมากที่จะนำผลข้อมูลด้านการวัดและประเมินผลเพื่อการวางแผนการปรับปรุง พัฒนา และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น ทุกประเภทของการจัดการศึกษา และเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของยุพา เวียงกมล อัดโตดดร ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมี 4 กลยุทธ์หลัก 1) พลิกโฉมการวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ 2) วัดผลประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 2 กลยุทธ์ 3) ปรับการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ และ 4) เปลี่ยนกระบวนการทศวรรษหลักสูตรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ (ยุพา เวียงกมล อัดโตดดร, 2554)

5. กลยุทธ์ที่ 5 สร้างความเป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จากผลการประเมินกลยุทธ์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D = 0.53) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมซึ่งผลการ

ประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนเตรียมความพร้อมทั้งต้นสังกัดใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดมีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของอัครราชทูต ศรีใจอินทร์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน ซึ่ง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน มี 7 ด้าน 1) ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 1 กลยุทธ์ 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มี 7 กลยุทธ์ 3) ด้านพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มี 2 กลยุทธ์ 4) ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา มี 10 กลยุทธ์ 5) ด้านการส่งเสริมองค์กรเอกชน ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ มี 2 กลยุทธ์ 6) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มี 2 กลยุทธ์ และ 7) ด้านอื่น ๆ ที่สนับสนุนการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนแบบรวมเรียน มี 8 กลยุทธ์ (อัครราชทูต ศรีใจอินทร์, 2552)

6. กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบงานทัศนการณ์เทศการศึกษา จากผลการประเมินกลยุทธ์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$ S.D = 0.60) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการช่วยเหลือแนะนำครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่สำคัญของการนิเทศการศึกษาปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป เพราะสังคมเราได้ก้าวเข้าไปสู่สังคมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การศึกษาเปลี่ยนเป็นการศึกษา 4.0 ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อวิชาชีพครู เพราะครูผู้สอนจะสอนให้เด็กได้ดีครูจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ ซึ่งได้จากที่ตนเองได้ศึกษาและพัฒนาตนเองและจากการได้รับคำแนะนำ การนิเทศการศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเสาวภา นิสภโกมล ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี การวัดและประเมินผลและมีกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ 2) พัฒนาหลักสูตรพลเมืองคุณภาพ 3) นิเทศการสอนพัฒนาพลเมืองคุณภาพ 4) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนพลเมืองคุณภาพ 5) วัดและประเมินผลพัฒนาพลเมืองคุณภาพ (เสาวภา นิสภโกมล, 2558)

สรุป

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในครั้งนี้ ได้องค์ความรู้ คือ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้อุทิศที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพกลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีคุณภาพกลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาแนวใหม่ที่ มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัย กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 กลยุทธ์ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งถือเป็นความสำคัญจำเป็นในระดับสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรสนับสนุนให้ดำเนินการในด้านนี้เป็นลำดับ แรก ๆ ของการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน เช่น สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาศึกษาปัญหาที่เกิดจากจัดการเรียนการสอนมาแก้ปัญหาอย่างเป็นกระบวนการโดยการวิจัยเป็นฐานเพื่อประเมินผลความสำเร็จของหลักสูตรและคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับ ดูแล การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ควรเร่งพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ควบคู่กันไปโดยให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาในอนาคต

1.2 กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นกลยุทธ์ที่เกิดจากการศึกษาวิจัยตามบริบทเฉพาะพื้นที่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เท่านั้น ก่อนที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ควรมีการปรับใช้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อื่น เพื่อให้สอดคล้องและเกิดประโยชน์ ต่อปัจจัยคุณภาพการบริหารงานวิชาการสูงสุด

1.3 การนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนไปใช้จำเป็นต้องให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นเบื้องต้น ก่อนที่จะขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคการศึกษา 4.0 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ได้กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน จำนวน 6 กลยุทธ์ 22 มาตรการ 27ตัวชี้วัด ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน ได้มีการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลนั้น ควรมีการพัฒนารูปแบบการวิจัยเพื่อประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นลำดับต่อไป

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานอื่น เช่น โรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หรือ สถานศึกษาเอกชน

2.3 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลซึ่งกำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งสภาพและบริบทมีส่วนที่คล้ายคลึงกัน ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม ภูมิประเทศ จึงควรมีการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ศุภสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- พูนภัทธา พูลผล. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก. ใน *ดุชนิพนธ์ครุศาสตร์ดุชนิพนธ์ิต สาขาบริหารการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพา เวียงกมล อัดโตดดร. (2554). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน. ใน *ดุชนิพนธ์ ครุศาสตร์ดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2538). แนวคิดการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 18(2), 89-97.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (2559). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2560). *ครูยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีปริ้นติ้ง.
- สุนีย์ ชัยสุขสังข์. (2558). กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก. ใน *ดุชนิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภา นิสโกมล. (2558). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิด การพัฒนาพลเมืองคุณภาพ. ใน *ดุชนิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัครายุทธ ศรีใจอินทร์. (2552). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน. ใน *ดุชนิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.